

Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin
Tumov drevored 6
5220 Tolmin
T 05 381 15 26
knjiznica@kcktolmin.si

NAČRT NAKUPA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA
Knjižnice Cirila Kosmača Tolmin za leto 2026

KAZALO VSEBINE

KAZALO VSEBINE	2
1 ZAKONSKA IN STROKOVNA IZHODIŠČA ZA LETNI NAKUP GRADIVA	3
1.1 Zakonske in druge podlage	3
1.2 Strokovna priporočila glede obsega in sestave letnega nakupa gradiva	3
2 NAMEN IN CILJI NAKUPA V LETU 2026.....	4
3 VIRI IN FINANČNA SREDSTVA.....	5
4 NAČRTOVANJE LETNEGA NAKUPA PO VSEBINSKIH KRITERIJIH.....	5
4.1 Načrtovanje nakupa glede na splošne značilnosti okolja.....	5
4.1.1 Potencialni uporabniki knjižnice.....	6
4.2 Načrtovanje nakupa glede na posebne značilnosti okolja.....	8
4.3 Načrtovanje nakupa glede na informacijske, izobraževalne, raziskovalne, kulturne in socialne potrebe okolja.....	8
4.4 Načrtovanje nakupa po kriteriju aktualnosti	9
4.5 Načrtovanje nakupa gradiva za izvajanje dejavnosti	10
5 NAČRTOVANA SESTAVA IN OBSEG NAKUPA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA	12
5.1 Načrtovana sestava in obseg nakupa glede na Standarde, navodila Ministrstva za kulturo in razpoložljiva sredstva.....	12
5.2 Načrtovan obseg nakupa po organizacijskih enotah.....	12
5.3 Načrtovan obseg nakupa glede na priporočena razmerja	13
5.4 Načrtovan obseg nakupa neknjižnega gradiva na fizičnih nosilcih	14
5.5 Načrtovan obseg nakupa elektronskih in zvočnih knjig	14
6 ZAGOTAVLJANJE ENAKE DOSTOPNOSTI KNJIŽNIČNEGA GRADIVA ZA VSE PREBIVALCE NA OBMOČJU KNJIŽNICE.....	15
7 SODELOVANJE Z DRUGIMI KNJIŽNICAMI	16
8 PROMOCIJA KNJIŽNIČNIH ZBIRK.....	16
9 DOSTOPNOST DO INFORMACIJ O KUPLJENEM GRADIVU	17
10 ODPSTOPANJA OD STROKOVNIH PRIPOROČIL PRI NAČRTOVANJU	17

1 ZAKONSKA IN STROKOVNA IZHODIŠČA ZA LETNI NAKUP GRADIVA

1.1 Zakonske in druge podlage

Normativni akti in strokovna priporočila, ki vplivajo na izgradnjo knjižnične zbirke in načrtovanje letnega nakupa gradiva:

- Zakon o knjižničarstvu (Uradni list RS št. 87/01, 96/02 in 92/15)
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe (Uradni list RS št. 28/23)
- Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (za obdobje 2018-2028)
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (Uradni list RS št. 29/03, 162/22)
- Nacionalna strategija za razvoj bralne pismenosti za obdobje 2019-2030
- IFLA – UNESCO Manifest o splošnih knjižnicah (2022)
- Splošne knjižnice: IFLA/UNESCO standardi za splošne knjižnice, 2002
- IFLA – Deklaracija o knjižnicah in trajnostnem razvoju
- IFLA smernice knjižnične storitve za otroke, stare med 0 in 18 let
- Strategija razvoja splošnih knjižnic 2022-2027

Knjižnica svojo nabavno politiko definira v Dokumentu o upravljanju knjižnične zbirke¹. V njem je opisano stanje (sestava in obseg) knjižnične zbirke ter določeni vsebinski in formalni kriteriji, po katerih knjižnica načrtno gradi svojo zbirko.

Letni načrt nakupa knjižničnega gradiva, ki ga pripravi direktor knjižnice, vsebuje kratkoročne prioritete pri izgradnji knjižnične zbirke in je podlaga za pripravo vloge za pridobitev sredstev Ministrstva za kulturo za sofinanciranje nakupa knjižničnega gradiva za posamezno leto. Osnovni namen splošne knjižnice še naprej ostaja prispevati k vsestranskemu napredku skupnosti in vsakega posameznika s tem, ko skuša zadostiti intelektualnim in kulturnim potrebam občanov, podpirati vseživljenjsko učenje in razvijati različne vrste pismenosti. Z dopolnjevanjem knjižnične zbirke knjižnica sledi tem ciljem, pri tem pa se zaveda različnih omejitev, npr. ponudba trga in razpoložljivost finančnih sredstev.

1.2 Strokovna priporočila glede obsega in sestave letnega nakupa gradiva

Medtem ko Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe² določa zgolj minimalne pogoje, ki jih mora knjižnica izpolnjevati kot osnovni pogoj za vpis v razvid splošnih knjižnic, so Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (2018-2028)³ naravnana razvojno in kot taka predstavljajo temeljno izhodišče za načrtovanje obsega in sestave prirasta knjižničnega gradiva za leto 2026:

- prirast vsaj 250 izvodov knjižnega gradiva na 1.000 prebivalcev,
- leposlovje 50 % in strokovno gradivo 50 % naslovov,
- delež gradiva za mladino: 30 % naslovov,
- vsaj 100 naslovov informativnega periodičnega tiska v krajevni knjižnici, kjer je sedež osrednje knjižnice, vendar v krajevni knjižnici ne manj kot 30 naslovov,
- prirast neknjižnega gradiva knjižnica določi glede na njegovo aktualnost,
- nakup in posebna skrb za raznoliko domoznansko gradivo,
- upoštevanje kriterijev, predvidenih v Dokumentu o upravljanju knjižnične zbirke.

¹ Dosegljiv na: <https://www.kcctolmin.si/wp-content/uploads/2014/09/Dokument-o-upravljanju-knjiznicne-zbirke-2021-25.pdf> Dokument za novo obdobje bo pripravljen v letu 2026.

² Dosegljivo na: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=PRAV5163>

³ Dosegljivo na: https://www.knjiznice.si/wp-content/uploads/2020/06/Strokovna_priporocila_standardi_Spl_Knjiz_2018-2028.pdf

2 NAMEN IN CILJI NAKUPA V LETU 2026

Z nakupom gradiva v letu 2026 bomo dopolnjevali, posodabljali in prilagajali knjižnično zbirko, da bo v čim večji meri odgovarjala na ugotovljene potrebe in interese vseh ciljnih skupin uporabnikov ter zagotavljala optimalno izvajanje osnovnega poslanstva knjižnice. Ob zasledovanju vseh temeljnih izhodišč si bomo z odgovornim in strokovnim delom ter ob ustreznem financiranju še naprej prizadevali vzdrževati in nadgrajevati bogato in vsebinsko raznoliko knjižnično zbirko, s katero bomo zagotavljali aktualno ponudbo virov informacij in skušali v največji meri dosegati zastavljene cilje glede izvajanja kakovostne knjižnične javne službe. Spremljali bomo potrebe in pričakovanja lokalnega okolja ter sledili zastavljeni politiki izgradnje knjižnične zbirke. Zasledovali bomo cilj ohranjanja priporočenega razmerja v vsebinski sestavi knjižnične zbirke, pri čemer pa nam osnovno vodilo še naprej ostajajo prepoznane potrebe uporabnikov in analiza dejanske uporabe knjižnične zbirke. Redno bomo spremljali porabo namenskih sredstev tako na strani nabavne kot računovodske službe (vsi računi iz sistema Cobiss so na posebnem e-naslovu dostopni računovodstvu) ter morebitna odstopanja sproti usklajevali. Za še večjo transparentnost in učinkovitost poslovanja si bomo prizadevali za neposredno povezavo segmenta Cobiss/Nabava z računovodskim programom.

Za dosego dolgoročnih ciljev politike upravljanja knjižnične zbirke bo knjižnica z nakupom novega gradiva skušala:

- zadostiti splošnim potrebam okolja (različne starostne in druge ciljne skupine),
- izpolniti posebne potrebe med ranljivimi skupinami uporabnikov,
- izpolniti informacijske, izobraževalne, raziskovalne, kulturne in socialne potrebe okolja,
- razvijati bralno pismenost in spodbujati bralno kulturo med vsemi starostnimi skupinami uporabnikov,
- podpirati dejavnosti za neformalno in formalno izobraževanje, splošno informiranost, osebni in osebni razvoj lokalnih prebivalcev,
- spodbujati, razvijati in širiti informacijsko pismenost uporabnikov,
- podpirati vseživljenjsko učenje in smotrno izrabo prostega časa,
- dopolnjevati zbirko domoznanskega gradiva,
- dosegati strokovna priporočila o obsegu in sestavi knjižnične zbirke,
- zagotavljati dostopnost knjižničnega gradiva za vse prebivalce na območju knjižnice.

Pri tem bo upoštevala naslednje kriterije:

- aktualnost knjižničnega gradiva,
- ustrežanje potrebam lokalnega okolja,
- kakovost gradiva,
- zastopanost različnih tematskih oz. predmetnih področij,
- zastopanost različnih vrst, oblik in načinov dostopnosti knjižničnega gradiva, da bi sledila razvoju novih oblik gradiva in novih načinov dostopa do informacij.

Knjižnica bo s sredstvi, ki jih bo pridobila na Neposrednem pozivu za sofinanciranje nakupa knjižničnega gradiva v splošnih knjižnicah iz državnega proračuna v letu 2026 (NP-NKG-2026), kupovala aktualno in kakovostno knjižnično gradivo, namenjeno za potrebe kulture, izobraževanja, raziskovanja in informiranja vseh ciljnih skupin uporabnikov:

- izvirno slovensko in kakovostno prevodno leposlovje in strokovne knjige za odrasle,
- izvirno slovensko in kakovostno prevodno leposlovje ter poučno gradivo za otroke in mladino ter
- zvočne in e-knjige v slovenskem jeziku.

3 VIRI IN FINANČNA SREDSTVA

Viri za nakup knjižničnega gradiva so: občinski in državni proračun ter lastna sredstva.

Vir sredstev	Predvidena višina sredstev za nakup gradiva v letu 2026 v EUR (vključno z elektronskimi in zvočnimi knjigami)	Delež
Sredstva Ministrstva za kulturo*	17.932	20 %
Občina Tolmin	40.458	45 %
Občina Kobarid	14.186	16 %
Občina Bovec	14.770	16 %
Lastna sredstva	2.382	3 %
Skupaj	89.728	100 %

*Po navodilih ministrstva (NP-NKG-2026) načrtujemo sofinanciranje 1 eur na prebivalca.

Načrt nakupa knjižničnega gradiva bo lahko v predvidenem obsegu in kakovosti realiziran samo ob dejanski pridobitvi vseh načrtovanih sredstev.

4 NAČRTOVANJE LETNEGA NAKUPA PO VSEBINSKIH KRITERIJIH

Knjižnica pri nabavi gradiva sledi vsebinskim kriterijem politike upravljanja knjižnične zbirke:

- ustrežanje splošnim potrebam lokalnega okolja in ciljnim skupinam,
- ustrežanje posebnim potrebam lokalnega okolja,
- podpora izvajanju dejavnostim knjižnice (razvijanje bralne pismenosti in spodbujanje bralne kulture vseh starostnih skupin, informacijsko opismenjevanje in medgeneracijsko povezovanje...),
- aktualnost,
- zastopanost posameznega vsebinskega področja v zbirki,
- trajnostna in estetska vrednost,
- lokalno pomembne vsebine,
- kakovost,
- raven zahtevnosti vsebine,
- verodostojnost informacij,
- ugled avtorja, urednika ali založnika,
- ujemanje z obstoječo knjižnično zbirko in njeno nadgrajevanje,
- pozitivne ocene v strokovnih medijih.

4.1 Načrtovanje nakupa glede na splošne značilnosti okolja

Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin je kot splošna knjižnica namenjena vsem prebivalcem občin Tolmin, Kobarid in Bovec. Splošne značilnosti okolja, v katerem knjižnica deluje, so opredeljene v strateških dokumentih in med drugim izkazujejo slabo starostno ter relativno nizko izobrazbeno strukturo prebivalstva. Z letnim nakupom bomo dopolnili in posodobili knjižnično zbirko tako, da bodo vsi prebivalci imeli možnost dostopa do aktualnega, kakovostnega ter vsebinsko raznolikega gradiva na različnih medijih (vključno z zvočnimi in e-knjigami v slovenskem jeziku ter neknjižnim gradivom na fizičnih nosilcih) s poudarkom na leposlovni in poljudni literaturi za splošno uporabo. Splošno dostopnost gradiva zagotavljamo tako s strokovnim izborom kot z ustrezno in enakomerno

razporeditvijo gradiva med organizacijskimi enotami, e-dostopom ter brezplačno medoddelčno izposajo.

Podatki Statističnega urada RS na dan 1. 1. 2025 o številu prebivalcev s stalnim bivališčem na območju občin Bovec, Kobarid in Tolmin:

	Število				Deleži %		
	SKUPAJ	0-14 let	15-64 let	65 + let	0-14 let	15-64 let	65 + let
BOVEC	3.017	310	1.768	939	10 %	59 %	31 %
KOBARID	4.082	549	2.455	1.078	13 %	60 %	27 %
TOLMIN	10.833	1.439	6.471	2.923	13 %	60 %	27 %
SKUPAJ	17.932	2.298	10.694	4.940	12,8 %	59,6 %	27,6 %

Tabela 1: Starostna struktura prebivalcev s stalnim bivališčem na dan 1. 1. 2025

Tabela tudi za leto 2025 izkazuje nadpovprečen delež starejšega prebivalstva (slovensko povprečje starejših od 65 let je 22,9 %) in podpovprečen delež najmlajših (slovensko povprečje od 0 – 14 let je 14,5 %). Kljub temu knjižnica načrtuje delež nakupa gradiva za otroke v priporočenem deležu 30 %, saj je takšen tudi delež otrok do 15 let v strukturi članstva⁴, v knjižnico pa je vpisanih skoraj 70 % otrok iz te starostne skupine. Skrb za predbralno in bralno pismenost najmlajših je tudi ena od strateško opredeljenih vlog knjižnice v lokalnem okolju, pri čemer aktivno sodelujemo z vrtci in osnovnimi šolami ter preko različnih kanalov nagovarjamo starše (šola za starše in dispanzer za žene, igrive pravljice ure za malčke ipd.).

4.1.1 Potencialni uporabniki knjižnice

Za ciljno skupino **predšolskih otrok** kupujemo:

- kartonke, igroknjige ter slikanice za prvo učenje in spoznavanje s knjigami,
- neknjižno gradivo na fizičnih nosilcih in spletnih platformah (BSF): risanke, pesmice in pravljice,
- poučne serijske publikacije: Cicido, Ciciban
- knjige z velikimi tiskanimi črkami.

Ob izboru upoštevamo tako kakovost ilustracij kot besedila ter ocene in priporočila knjižničarske stroke (npr. priročniki za branje kakovostnih mladinskih knjig, ki jih izdaja Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo v Ljubljani, nagrade Zlata hruška ...). Pozorni smo tudi na pedagoške vsebine, saj aktivno sodelujemo z lokalnimi vzgojno-izobraževalnimi zavodi.

Za ciljno skupino **osnovnošolcev** kupujemo:

- slikanice, kratke zgodbe, poezijo, krajša in daljša prozna leposlovna dela, s katerimi želimo razvijati njihove bralne spretnosti in navade,
- poljudnoznanstvena dela z različnih področij, ki jih potrebujejo pri izpolnjevanju svojih šolskih obveznosti ali prostočasnih dejavnosti,
- različna dela z mladostniško problematiko (odraščanje, zasvojenosti, nasilje ...),

⁴ Podatek iz Poročila o delu knjižnice za leto 2024.

- neknjižno gradivo na fizičnih nosilcih in spletnih platformah (BSF): risanke, filme in glasbo,
- različne serijske publikacije, tudi v tujih jezikih,
- leposlovje na drugih medijih (e-knjige, zvočne knjige).

Pri nakupu gradiva za otroke in mladino so nam vodilo kakovost vsebine in avtorja, likovne in jezikovne prvine, pri izboru si pomagamo s strokovnimi ocenami Centra za mladinsko književnost in knjižničarstvo Pionirska (MKL), nagrade Zlata hruška – znak kakovosti otroških in mladinskih knjig ter ostale nagrade in priznanja za kakovostna dela.

Za ciljno skupino **srednješolcev** kupujemo:

- gradivo, ki je v pomoč pri šolskih obveznostih (priprava seminarskih nalog, priprava na različna tekmovanja v znanju, priprava srednješolskih raziskovalnih nalog, gradivo za pripravo na maturo),
- gradivo, ki obravnava problematiko odraščanja, oblikovanje osebne identitete (medvrstniško nasilje, odvisnosti, motnje hranjenja ...),
- gradivo, ki je v pomoč pri nadaljnjem poklicnem usmerjanju,
- gradivo s tematiko za njihove prostčasne dejavnosti – glasba, šport, potovanja, ...
- različne serijske publikacije,
- neknjižno gradivo na fizičnih nosilcih in spletnih platformah (BSF): dokumentarni filmi, glasba,
- leposlovje in strokovno gradivo na drugih medijih (e-knjige, zvočne knjige).

Tudi pri izboru gradiva za srednješolce posvečamo posebno pozornost kakovosti vsebine in avtorjev, likovnim in jezikovnim prvinam, pri izboru so nam v pomoč različne strokovne ocene, nagrade in priznanja za kakovostna dela.

Za ciljno skupino **študentov** kupujemo:

- raznoliko strokovno literaturo v skladu s prepoznanimi potrebami,
- gradivo v tujih jezikih (predvsem leposlovje, strokovno literaturo praviloma takrat, ko ni ustrezne različice v slovenskem jeziku),
- leposlovje in strokovno gradivo na drugih medijih (zvočnice, e-knjige, zvočne knjige),
- kakovosten izbor neknjižnega gradiva na fizičnih nosilcih (glasba, filmi, zemljevidi) in spletnih platformah (BSF).

Za ciljno skupino **odraslih uporabnikov** kupujemo:

- leposlovje v slovenskem jeziku vseh žanrov in slogov,
- gradivo različnih strok in znanstvenih disciplin praviloma v slovenskem jeziku,
- leposlovje v tujih jezikih (klasike ali aktualno leposlovje),
- poljudno gradivo za osebno rast, neformalno izobraževanje, smotrno in kakovostno preživljanje prostega časa,
- izbrane dragocenejšje in bibliofilske izdaje,
- kakovosten izbor glasbe in igranih filmov na fizičnih nosilcih in spletnih platformah (BSF),
- raznoliko gradivo, ki se navezuje na Posočje in zamejstvo,
- leposlovje in strokovno gradivo na drugih medijih (zvočnice, e-knjige, zvočne knjige),
- splošno informativno in strokovno periodiko (praviloma v slovenskem jeziku),
- gradivo z informacijami javnega značaja.

Ciljni skupini **starejših uporabnikov** namenjamo raznovrstno gradivo glede na njihove interese, potrebe in zmožnosti uporabe. Za območje, ki ga knjižnica pokriva, je značilen izrazit trend staranja

prebivalstva, ki ga skušamo v največji možni meri upoštevati tudi pri nakupu knjižničnega gradiva. Pri tem smo pozorni, da kupujemo gradivo, ki zagotavlja:

- uporabo kljub fizičnim omejitvam (gradivo z velikim tiskom je označeno s posebnimi nalepkami, zvočne knjige na zgoščenkah in v aplikaciji, e-knjige z možnostjo povečanja besedila),
- ohranjanje mentalnih sposobnosti (dodatne spodbude v sklopu Demenci prijazne točke),
- spodbujanje aktivnosti in pozitivnega odnosa do življenja in starosti,
- zadovoljevanje potreb po specifičnih interesih starejše populacije,
- zadovoljno in kreativno preživljanje starosti.

Pri nakupu gradiva upoštevamo tudi želje uporabnikov, ki jih lahko posredujejo preko obrazca na spletni strani knjižnice ali osebno v vseh enotah knjižnice.

4.2 Načrtovanje nakupa glede na posebne značilnosti okolja

Knjižnica pokriva največje slovensko knjižnično območje (942 km²) z razpršeno in redko poselitvijo ter neugodnimi geografskimi značilnostmi (velike razdalje do občinskih središč itd.). Prebivalci, razen izjem (študenti), praviloma niso člani drugih splošnih knjižnic, zato si z vidika splošne dostopnosti do informacij in znanja prizadevamo, da našim uporabnikom zagotavljamo čim bolj bogato in raznovrstno ponudbo gradiva v njim najbližji knjižnici.

Glede na pretežno slovensko prebivalstvo knjižnica kupuje predvsem gradivo v slovenskem jeziku, izjemoma v zbirko uvrstimo tudi strokovno gradivo v enem izmed evropskih jezikov, če ne obstaja ustrezno slovensko gradivo.

Zbirko tujejezičnega leposlovja in gradiva za učenje tujih jezikov bomo dopolnjevali z raznolikim knjižničnim gradivom predvsem v glavnih evropskih jezikih. S tem knjižnica prispeva tudi k turistični ponudbi območja, ki je intenzivno usmerjeno v to dejavnost.

Skladno s prepoznanimi potrebami bomo dopolnjevali tudi zbirko gradiv za učenje slovenskega jezika v vseh enotah naše knjižnice in s tem zadostili potrebam priseljencev. Pri prepoznavanju tovrstnih potreb knjižnica sodeluje tudi s šolami.

Pri nakupu gradiva za vse oddelke knjižnice bomo upoštevali tudi želje in potrebe uporabnikov s posebnimi potrebami, kot so: učenci iz PŠ za učence s posebnimi potrebami Tolmin, varovanci Varstveno delovnega centra Tolmin, skupnost Srečanje, slabovidni, dislektiki ... Posebej smo pozorni na to, da kupljeno gradivo ustreza strokovnim priporočilom za lažje branje,⁵ pozorni bomo na izid novosti s povečanim tiskom, ustreznim razmikom vrstic, primerno pisavo in podlago. Zbirko tovrstnega gradiva se trudimo nadgrajevati tudi v Potujoči knjižnici, ki obiskuje kraje z visokim deležem starejšega prebivalstva, tri enote Doma upokojencev in Varstveno delovni center Tolmin. V občini Tolmin bomo ostarelim, invalidnim in bolnim prebivalcem v bolj oddaljenih krajih tovrstno gradivo zagotavljali tudi preko Dostavne knjižnice.

4.3 Načrtovanje nakupa glede na informacijske, izobraževalne, raziskovalne, kulturne in socialne potrebe okolja

Knjižnica bo knjižnično zbirko dopolnjevala z gradivom različnih vrst, oblik in načinov dostopanja, da bo v skladu s svojim poslanstvom lahko zadostila intelektualnim in kulturnim potrebam občanov, podpirala vseživljenjsko učenje in razvijala različne vrste pismenosti ter tako prispevala k vsestranskemu napredku skupnosti in vsakega posameznika.

⁵ Strokovna priporočila: črke večje velikosti, večji razmak med vrsticami, ustrezna pisava, manj besedila na strani, poravnava besedila po levem robu, besedila brez podčrtanega ali okrepljenega tiska, ilustracije ne prekrivajo besedila. Mat papir oz. nekontrastna podlaga,... Vir: Lahko je brati. Dosegljivo na: shorturl.at/goGRX

Za zadostitev **informacijskim potrebam** okolja bomo kupovali:

- splošno informativno periodiko v slovenskem jeziku,
- gradivo z informacijami javnega značaja, še posebej lokalno pomembnih vsebin,
- dostop do elektronskih izdaj informativne periodike.

Za zadostitev **izobraževalnim in socialnim potrebam** okolja bomo kupovali:

- poljudno in strokovno gradivo z različnih področij in za različne ciljne skupine,
- strokovno gradivo v tujih jezikih, kjer tovrstnih vsebin še ni v slovenskem jeziku,
- gradivo, namenjeno vseživljenjskemu učenju ter formalnemu izobraževanju,
- gradivo, namenjeno kakovostnemu preživljanju prostega časa
- gradivo, ki se vsebinsko navezuje na projekte knjižnice (Knjižnica semen, Demenci prijazne točke, različna tematska predavanja ...).

Za zadostitev **raziskovalnim potrebam** okolja bomo:

- kupovali gradivo, ki se vsebinsko navezuje na Posočje (monografije, drobni tiski ...),
- z različnimi informacijskimi viri podpirali raziskovalno delo, ki se navezuje na Posočje,
- izpopolnjevali zbirko in zapuščino Cirila Kosmača in drugih lokalno pomembnih avtorjev, s čimer skrbimo za ohranjanje pisne kulturne dediščine Posočja.

Za zadostitev **kulturnih potreb** okolja bomo:

- kupovali kakovostno leposlovje domačih in tujih avtorjev,
- kupovali kakovostno knjižno produkcijo za mlade,
- kupovali kakovostno filmsko in glasbeno gradivo,
- v zbirko uvrščali kakovostno strokovno literaturo s področja umetnosti (filmska, likovna in glasbena umetnost).

Knjižnica kulturne potrebe okolja izpolnjuje tudi z organiziranjem literarnih prireditev, otvoritvami likovnih razstav, glasbenimi večeri in filmskimi projekcijami. Prireditveno dejavnost si prizadevamo vedno povezati z našo osnovno dejavnostjo in na ta način dodatno spodbujati uporabo knjižnične zbirke (izpostavitev gradiva, ki se povezuje z dogodkom, priprava tematskih priporočilnih seznamov, dokup gradiva iz opusa predstavljenega avtorja ipd.).

4.4 Načrtovanje nakupa po kriteriju aktualnosti

Pri odločanju za nakup upoštevamo:

- čas izida (redni nakup tekoče knjižne produkcije skozi vse leto),
- avtorja (medijska odmevnost, obletnice, nagrade),
- tematiko (aktualna družbena problematika, lokalne vsebine),
- medij (tiskano gradivo, e-knjige, zvočne knjige, filmske in virtualne vsebine, digitalni pomnilniški mediji, multimedija ...).

Sledili bomo knjižnim novostim na trgu in zagotavljali splošno dostopnost kakovostne slovenske založniške produkcije. Pri razporeditvi gradiva med organizacijske enote bomo upoštevali prepoznane potrebe in navade naših uporabnikov, demografsko sliko območja ter velikost in odprtost posamezne enote knjižnice. Aktualnost⁶ in kakovost knjižnične zbirke zagotavljamo tudi z rednim izločanjem

⁶ Zagotavljanje aktualnosti knjižnične zbirke je ena od aktualnih strateških usmeritev knjižnice na področju knjižnične zbirke, ki jo zasledujemo z različnimi dejavnostmi.

zastarelega in dotrajanega gradiva v skladu z Navodili za izločanje in odpis knjižničnega gradiva⁷ in politiko izgradnje knjižnične zbirke ter preusmerjanjem manj aktualnega gradiva v skladišče. Knjižnično zbirko smiselno in glede na strokovne kriterije⁸ dopolnujemo tudi z različnimi darovanimi izvodi.

4.5 Načrtovanje nakupa gradiva za izvajanje dejavnosti

Dejavnosti za spodbujanje branja in bralne kulture

Knjižnica promocijo branja, predvsem slovenske izvirne produkcije ter kakovostne prevodne literature, izvaja z dejavnostmi in projekti, ki so namenjeni različnim starostnim in zahtevnostnim skupinam. V obliki tematskih sklopov ali posamezno pripravljamo različne kulturne prireditve, ki spodbujajo uporabo knjižnične zbirke. Z izvedbo raznovrstnih dejavnosti knjižnica prispeva k razvoju pismenosti in spodbuja bralno kulturo med različnimi starostnimi skupinami potencialnih uporabnikov.

- Za spodbujanje predbralne pismenosti knjižnica pripravlja *Pravljичne ure z lisico Mico* in igrivo pravljico »*mala lisica Mica*«. V ta namen kupujemo in uporabljamo kakovostna gradiva za najmlajše.
- Porajajočo se pismenost pri najmlajših spodbujamo tudi z mesečnimi priporočili staršem za branje kakovostnih otroških slikanic *Malček palček bere*.
- Z *Uganko meseca* spodbujamo uporabo kakovostne mladinske strokovne literature in tematskih leposlovnih vsebin.
- V akciji *Moja knjižnica – Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin*, ki je namenjena spodbujanju tretješolcev k branju in rednemu obiskovanju knjižnice, izpostavljamo kakovostno izvirno in prevedeno produkcijo otroških leposlovnih del. S prilagojeno različico akcije k branju in obiskovanju knjižnice spodbujamo tudi varovance Varstveno-delovnega centra Tolmin in enote Doma upokojencev na Petrovem Brdu.
- V projektu *Koraki do branja* ponujamo kakovostna leposlovna dela za otroke, ki ustrezajo tudi strokovnim priporočilom za lahko branje, ter strokovno literaturo za starše, ki se soočajo z izzivom motiviranja in dodatne pomoči otrokom pri branju.
- Leposlovno gradivo za otroke in mladino je opremljeno s *piktogrami*, ki otroke usmerjajo pri vsebinskem izboru in jih dodatno motivirajo za branje.
- Kakovostno izvirno in prevedeno mladinsko leposlovje mesečno priporočamo v branje kot *QL knjige*.
- Z nalepko *Zlata hruška* označujemo otroške in mladinske knjige, ki jih Center za mladinsko književnost Pionirska vsako leto uvrsti na seznam priporočil. S tem želimo spodbuditi izposajo kakovostnih knjig med mladimi bralci in spodbujati bralno kulturo.
- Z medgeneracijskim projektom *Bralna bratovščina* bralce vseh starostnih skupin vabimo k medsebojnemu spodbujanju k branju in spodbujamo idejo družinskega branja. Projekt krepi bralne navade otrok in spodbuja bralno kulturo v družinskem ter širšem družbenem okolju.
- V sodelovanju s Kinogledališčem Tolmin v akciji *Od knjige do filma* izpostavljamo knjige, po katerih so nastali filmi, ki se predvajajo v našem lokalnem kinu. Na ta način skušamo k branju preko filmske umetnosti pritegniti predvsem mlajše generacije bralcev.
- S ponujanjem možnosti izposoje slovenskih filmov iz *Baze slovenskih filmov* (Filmoteka) spodbujamo tudi izposajo knjižnih izvirnikov ter filmskega gradiva na fizičnih nosilcih, ki ga knjižnica hrani.

⁷ Dosegljivo na: www.nuk.uni-lj.si/sites/default/files/dokumenti/2024/Navodila_za_izlocanje.pdf

⁸ Dokument politike upravljanja s knjižnično zbirko Knjižnice Cirila Kosmača Tolmin za obdobje 2021-2025. Nov dokument je v pripravi.

- Projekt *Primorci beremo* je skupni projekt primorskih knjižnic, s katerim že 20 let uspešno spodbujamo branje izvirne slovenske proze in poezije. Knjižnica ob začetku nove sezone projekta dopolni svojo zbirko z izvodi slovenskih del, ki jih sodelujoče knjižnice uvrstimo na letni seznam in z različnimi oblikami promocije spodbuja bralne navade ter krepi bralno kulturo med odraslimi bralci.
- V knjižnici deluje *Bralni klub*⁹, ki poleg branja in izposoje knjig spodbuja tudi socialno komponento in izmenjavo mnenj o prebranem, kar pozitivno vpliva na oblikovanje kritičnega mišljenja in empatije.
- Na kakovostno slovensko in prevedeno leposlovje, ki bi ga bralci sicer morda spregledali, opozarjamo s seznamom *Priporočamo*. Knjige so izpostavljene na posebnih policah in objavljene v tematski rubriki na spletni strani knjižnice.
- S posebno nalepko redno označujemo knjige, ki so na portalu *Goodreads*¹⁰ dosegle oceno najmanj 4 (od možnih 5) s ciljem usmerjanja h kakovostni žanrski literaturi.
- Kot pomoč bralcem pri izboru kakovostne literature uporabljamo in promoviramo tudi vseslovenski portal *Dobreknjige.si*, ki ga soustvarjajo slovenske splošne knjižnice.
- Kakovostno literaturo (humanistika, kakovostno prevodno in domače leposlovje, subvencionirano gradivo) različnim starostnim in interesnim skupinam približamo tudi z razstavami nominiranih in nagrajenih del, obeležitvijo obletnic ustvarjalcev, promoviranjem v *radijski oddaji Tvoja, moja, naša knjižnica* na lokalni radijski postaji Primorski val. Oddaja je na sporedu enkrat mesečno in predstavlja najširše možno doseganje potencialnih uporabnikov naše knjižnice.
- Del izločenega in odpisanega gradiva v poletnih mesecih na več lokacijah v Zgornjem Posočju postavimo v knjižne hiške, imenovane *SeniKnjig*. Knjižni seniki so izdelani po podobi senikov iz lokalne arhitekturne dediščine in so vključeni v široko mednarodno mrežo Little Free Library. Gre za pomembno aktivnost, ki je del načrta spodbujanja bralne kulture, s katero dosežemo širši krog potencialnih uporabnikov in obiskovalcev tudi izven knjižnice. Knjižne hiške dopolnjujejo tudi turistično ponudbo Posočja.

Dejavnosti za informacijsko opismenjevanje

Knjižnica svojim uporabnikom nudi brezplačno individualno usposabljanje za samostojno uporabo e-storitev knjižnice (iskanje po katalogu COBISS+, izposoja e-knjig in zvočnih knjig, iskanje po e-virih), ponuja možnost skupinskih izobraževanj, na Računalniški točki ponuja usposabljanja za uporabo IKT ter po potrebi uporabnike usmerja na organizirane oblike usposabljanj za uporabo informacijske tehnologije drugih lokalnih ponudnikov izobraževanj. Z zagotavljanjem ustreznega in aktualnega knjižničnega gradiva podpiramo samostojno in kritično uporabo informacijske tehnologije med uporabniki, uporabnikom omogočamo dostop do raznolikih kakovostnih e-podatkovnih zbirk in jih na usposabljanjih učimo učinkovitega iskanja zelenih informacij.

Dejavnost domoznanskega oddelka

Z nabavo lokalno pomembnega gradiva (starih razglednic, fotografij z motivi naših krajev, publikacij lokalnih avtorjev ali lokalnih vsebin ...) bomo dopolnjevali domoznansko zbirko in s tem krepili vlogo splošne knjižnice pri ohranjanju pisne kulturne dediščine in dediščinsko pismenost uporabnikov različnih starostnih skupi ter omogočali lokalne študije. Dela lokalnih avtorjev oz. vsebin označujemo z oznako *Beremo lokalno* in jih posebej izpostavljamo.

⁹ V Knjižnici Bovec bralni klub deluje v sklopu projekta *Primorci beremo* (*Primorci beremo ob skodelici kave*), v Knjižnici Tolmin pa se je jeseni 2024 preoblikoval v celoletno dejavnost v sodelovanju z Ljudsko univerzo Tolmin.

¹⁰ Goodreads je spletna stran ameriškega spletnega ponudnika Amazon, ki uporabnikom omogoča iskanje knjig za branje in njihovo ocenjevanje.

5 NAČRTOVANA SESTAVA IN OBSEG NAKUPA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA**5.1 Načrtovana sestava in obseg nakupa glede na Standarde, navodila Ministrstva za kulturo in razpoložljiva sredstva**

		Načrtovano v letu 2026
Prebivalstvo (H12025)	17.932	
Število vseh načrtovanih izvodov knjižnega in neknjižnega gradiva¹¹:		3.736
	Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice 2018-2028:	
Delež knjižnega in neknjižnega gradiva (izvodi)	Stopnjo obsega in prirasta neknjižnega gradiva določi knjižnica glede na aktualnost takšnega gradiva, ki je pogojena s tehnološkim razvojem.	98 % : 2 %
Število izvodov knjižnega gradiva na 1000 prebivalcev	Prirast vsaj 250 izvodov knjižnega gradiva	204
Število izvodov knjižnega gradiva		3.661
Število izvodov neknjižnega gradiva na 1000 prebivalcev	Stopnjo obsega in prirasta neknjižnega gradiva določi knjižnica glede na aktualnost takšnega gradiva, ki je pogojena s tehnološkim razvojem.	4
Število izvodov neknjižnega gradiva		75
Število vseh naslovov		1.916
Delež naslovov strokovnega gradiva	50% in več	50 %
Število naslovov strokovnega gradiva		958
Delež naslovov leposlovnega gradiva	Do 50 % v krajevnih knjižnicah	50 %
Število naslovov leposlovnega gradiva		958
Delež naslovov gradiva za otroke	Praviloma 30 %	30 %
Število naslovov za otroke		575
Število naslovov periodičnega tiska v osrednji knjižnici	Vsaj 100 naslovov	140
Povprečno število naslovov periodičnega tiska na posamezno knjižnico brez osrednje	Ne manj kot 30 naslovov	43

5.2 Načrtovan obseg nakupa po organizacijskih enotah

Nakup gradiva za posamezno organizacijsko enoto knjižnice načrtujemo glede na:

- predvidena zagotovljena sredstva posamezne občine ustanoviteljice,
- predvidena sredstva Ministrstva za kulturo,
- predvidena lastna sredstva,
- demografsko sliko območja, ki ga organizacijska enota pokriva,
- prepoznane potrebe uporabnikov posamezne organizacijske enote.

¹¹ V podatkih niso vključene elektronske in zvočne knjige.

Obseg nakupa za posamezno knjižnico smo ovrednotili na podlagi predvidene povprečne cene za knjižno gradivo v letu 2026, to je 23,00 €.

	Število izvodov knjižničnega gradiva	Število naslovov knjižničnega gradiva	Delež
Knjižnica Tolmin	1.784	914	48 %
Knjižnica Kobarid	631	324	17 %
Knjižnica Bovec	647	332	17 %
Potujoča knjižnica ¹²	674	345	18 %
Skupaj	3.735	1.915	100 %

Priporočen prirast knjižnega gradiva glede na Strokovna priporočila in standarde za splošne knjižnice (za obdobje 2018-2028)¹³ naj bi glede na število prebivalcev znašal:

	Število prebivalcev ¹⁴	Priporočen prirast števila izvodov knjižnega gradiva
Občina Tolmin	10.833	2.708
Občina Kobarid	4.082	1.021
Občina Bovec	3.017	754
Skupaj	17.932	4.483

Glede na predvidena finančna sredstva, namenjena nakupu knjižničnega gradiva, in predvideno povprečno ceno knjižničnega gradiva v letu 2026 načrtujemo nakup 3.735 izvodov gradiva (knjižno in neknjižno gradivo), s čimer kljub predvidenim izvodom dodanih darov ne bomo dosegli priporočenega standarda za prirast knjižnega gradiva.

5.3 Načrtovan obseg nakupa glede na priporočena razmerja

V skladu s strokovnimi priporočili in prioritetami med knjižničnimi vlogami načrtujemo nakup gradiva v razmerju 30 % naslovov otroškega in mladinskega gradiva ter 70 % naslovov gradiva za odrasle.

število naslovov		odrasli	otroci in mladi
	100 %	70 %	30 %
		1.340	575

Čeprav je delež otrok, starih do 15 let, v strukturi prebivalstva nizek, ti predstavljajo 30 % delež v strukturi članov knjižnice, v knjižnico pa je vpisanih pribl. 70 % otrok iz te starostne skupine, zato tudi pri nakupu zasledujemo priporočila standardov, to je 30 % od vseh kupljenih naslovov.

¹² Nakup gradiva za Potujočo knjižnico glede na razporeditev števila prebivalcev sofinancirajo vse tri občine.

¹³ Priporočena letna stopnja prirasta knjig in brošur je vsaj 250 enot na 1000 prebivalcev.

¹⁴ Podatek z dne 1. 1. 2025.

		strokovno	leposlovno
	100 %	50 %	50 %
število naslovov		958	958

Analiza uporabe knjižnične zbirke kaže na visok delež izposoje leptoslovnega gradiva (približno 70 %), zato v skladu s priporočili načrtujemo nakup vsaj 50 % deleža leptoslovnega gradiva, da bi zadostili ugotovljenim potrebam.

5.4 Načrtovan obseg nakupa neknjižnega gradiva na fizičnih nosilcih

Obstoječo zbirko bomo dopolnjevali s knjižnim in neknjižnim gradivom na fizičnih nosilcih predvidoma v razmerju 98 % : 2 %¹⁵, kar je podobno kot preteklo leto. V skladu s strokovnimi priporočili, analizo uporabe knjižnične zbirke in prepoznanimi potrebami okolja načrtujemo nakup gradiva v obsegu:

- 204 izvide knjižnega gradiva na 1.000 prebivalcev
- 4 izvide neknjižnega gradiva na fizičnih nosilcih na 1.000 prebivalcev

	št. izvodov gradiva	knjižno	neknjižno
delež	100 %	98 %	2 %
skupaj	3.736	3.661	75

Pri izboru neknjižnega gradiva na fizičnih nosilcih, kot so glasbene zgoščenke, filmske vsebine, zgoščenke z otroškimi pesmicami in pravljicami, risani filmi, zemljevidi, bomo predvsem pozorni na kakovostne in aktualne vsebine. Ob tem bomo spodbujali tudi izposajo oz. uporabo zakupljenih knjižničnih vsebin na spletu, npr. BSF.

Gradivo bomo glede na prepoznane potrebe uporabnikov razporedili v vse naše enote, manjši del tega gradiva predstavljajo lokalne oz. domoznanske vsebine (stare razglednice in fotografije).

5.5 Načrtovan obseg nakupa elektronskih in zvočnih knjig

Elektronske knjige na portalu Cobiss Ela

Knjižnica je v letu 2024 sklenila pogodbo z IZUM kot ponudnikom portala Cobiss Ela, ki omogoča dostop do vseh knjig na portalu. Plačljiva je le njihova potencialna izposoja, zato ne načrtujemo nakupa e-knjig, temveč zgolj predvidevamo strošek njihove izposoje.

Predvidevamo, da bo v letu 2026 na portalu Cobiss Ela za prevzem v lokalno bazo na voljo pribl. 2.600 naslovov e-knjig. Predvidena povprečna cena ene izposoje je 1,30 €. Izračunana je na podlagi vrednosti izposoj v letu 2025¹⁶ in je bistveno višja od predvidene povprečne cene za leto 2025 (0,63 €). Glede na vse navedeno načrtujemo približno 1.385 izposoj.

Zvočne knjige na portalu Audibook

Na dan 27. 10. 2025 je bilo članom knjižnice na voljo 649 naslovov zvočnih knjig, kar je 58 % vseh naslovov na portalu. Licence bodo večinoma veljavne tudi v letu 2026.

Skladno s poslovnim modelom portala Audibook v letu 2026 načrtujemo nakup novega paketa s 100 novimi naslovi zvočnih knjig v slovenskem jeziku. Strošek nakupa zvočnih knjig je sestavljen iz letne naročnine in cene paketa 100 licenc, predvidena povprečna cena je 20 €.

¹⁵ V skladu s Strokovnimi priporočili in standardi za splošne knjižnice (za obdobje 2018-2028) stopnjo obsega in prirasta neknjižnega gradiva določi knjižnica glede na aktualnost takšnega gradiva, ki je pogojena s tehnološkim razvojem.

¹⁶ Analiza opravljena za čas od 1. 1. do 27. 10. 2025.

Pri zvočnih in e-knjigah kupujemo predvsem leposlovje s posebnim poudarkom na vsebinah za mlade (podpora izobraževalnemu procesu) in starejše prebivalce (senzorne in druge oviranosti). Pri tem upoštevamo enake kriterije kot pri nakupu knjižnega leposlovnega gradiva, saj ugotavljamo, da se izbor izposojenih digitalnih vsebin ne razlikuje bistveno od fizične izposoje.

	sredstva za gradivo v letu 2026 EUR	Povprečen strošek na izvod gradiva EUR	delež
e-knjige	1.800	1,30	2 %
zvočne knjige	2.000	20	2 %
knjižno gradivo	84.203	23	94 %
neknjižno gradivo	1.725	23	2 %
skupaj	89.728		100 %

6 ZAGOTAVLJANJE ENAKE DOSTOPNOSTI KNJIŽNIČNEGA GRADIVA ZA VSE PREBIVALCE NA OBMOČJU KNJIŽNICE

Enako dostopnost knjižničnega gradiva in informacij za vse prebivalce na območju delovanja Knjižnice Cirila Kosmača Tolmin bomo še naprej zagotavljali:

- z ustrezno razvejano knjižnično mrežo,
- s primernimi urniki odprtosti vseh naših enot,
- z učinkovitim, medsebojno povezanim delovanjem vseh enot in medoddelčno izposajo,
- s pretehtanim nakupom kakovostnega gradiva ter z ustrezno količinsko in vsebinsko razporeditvijo gradiva v posamezne enote, upošteva demografsko sliko območja, njegove druge značilnosti in prepoznane potrebe,
- z aktivnostmi in primernim gradivom za skupine s posebnimi potrebami.

Uporabniki lahko z enotno člansko izkaznico obiskujejo osrednjo knjižnico v Tolminu, krajevni knjižnici v Bovcu in Kobaridu ter preko 80 postajališč Potujoče knjižnice v vseh treh občinah. V okviru osrednje knjižnice deluje tudi Dostavna knjižnica, ki enkrat mesečno obiskuje najbolj oddaljene in težje dostopne kraje. V tako organizirani knjižnični mreži je zajeta velika večina krajev na obsežnem, a redko poseljenem območju delovanja knjižnice. Poleg tega članom ponujamo možnost pošiljanja gradiv po pošti ter prevzem gradiva v paketniku pred Knjižnico Tolmin tudi izven delovnega časa knjižnice.

Vse naše organizacijske enote presegajo določila Uredbe o osnovnih storitvah knjižnic (Uradni list RS, št. 29/03, 162/22) glede števila ur odprtosti. Urnik skušamo prilagajati potrebam naših uporabnikov ter ekonomičnosti in učinkovitosti delovnih procesov.

Vse štiri organizacijske enote Knjižnice Cirila Kosmača Tolmin delujejo kot enoten sistem, ki omogoča vsakemu uporabniku, da se včlani v katerikoli enoti, uporablja gradivo v katerikoli enoti, si ga v katerikoli enoti izposodi na dom in ga v katerikoli enoti tudi vrne. Z avtomatizacijo izposoje v vseh štirih enotah, z informacijami o gradivu v vseh enotah ter z brezplačno medoddelčno izposajo je našim uporabnikom kar najhitreje na voljo celotna knjižnična zbirka v mreži Knjižnice Cirila Kosmača Tolmin, ne glede na umeščenost gradiva znotraj mreže. Tradicija takšnega načina zagotavljanja optimalne dostopnosti je med drugim posledica velikosti območja in njegove oddaljenosti od drugih večjih mest in knjižnic.

Knjižnica bo tudi v letu 2026 kupovala gradivo iz vseh področij znanja in tako v skladu s svojo nabavno politiko enakomerno dopolnjevala zbirko v vseh svojih enotah, upošteva demografsko sliko območja, prepoznane potrebe, velikost in odprtost posamezne enote ter zagotovljeno financiranje. V primeru, ko se knjižnica odloči za nakup manjšega števila izvodov, je gradivo običajno prednostno uvrščeno v osrednjo knjižnico. Zaradi enotne nabave in katalogizacije ter sistema kroženja gradiva je tudi to gradivo dostopno uporabnikom v vseh ostalih enotah.

Knjižnica bo pri nakupu gradiva upoštevala tudi želje in potrebe uporabnikov s posebnimi potrebami in specifične potrebe posameznih ciljnih skupin. Poleg otrok in mladine (mdr. akcija Moja knjižnica, Koraki do branja) knjižnica posebno skrb namenja učencem PŠ za učence s posebnimi potrebami, varovancem Varstveno delovnega centra, ostarelim v treh domovih upokojencev, zdravljenim odvisnikom v Skupnosti Srečanje, slabovidnim ...

7 SODELOVANJE Z DRUGIMI KNJIŽNICAMI

V okviru sistema območnosti (OOK Nova Gorica s knjižnicami Ajdovščina, Idrija in Tolmin) našim uporabnikom zagotavljamo brezplačno medknjižnično izposajo v študijske namene ter sodelujemo v medknjižnični izposoji z ostalimi slovenskimi knjižnicami. Sodelovanje v sklopu Goriškega območja in NUK poteka tudi na področju digitalizacije domoznanskega gradiva in njegove promocije ter na področju odpisanega gradiva in izmenjave darov, lastnih izdaj, domoznanskega gradiva ter obveznega izvoda.

Še naprej načrtujemo aktivno sodelovanje v skupnem projektu spodbujanja branja slovenskih avtorjev in promocije kakovostnega izvirnega slovenskega leposlovja *Primorci beremo*, ki v letu 2026 obeležuje 20-letnico izvajanja.

Z ostalimi splošnimi knjižnicami sodelujemo v projektu Obrazi slovenskih pokrajin, smo soorganizatorji mladinskega literarnega festivala Bralnice pod slamnikom, sodelujemo v vseslovenskih projektih, kot so Dobreknjige.si, Rastem s knjigo, Nacionalni mesec skupnega branja, Teden splošnih knjižnic...

S Knjižnico slepih in slabovidnih Minke Skoberne iz Ljubljane sodelujemo pri nabavi zvočnic, na različne načine pa sodelujemo tudi z lokalnimi šolskimi knjižnicami ter knjižnico Tolminskega muzeja.

8 PROMOCIJA KNJIŽNIČNIH ZBIRK

Da bi spodbudili izposajo knjižničnega gradiva in s tem širili tako bralno pismenost kot bralno kulturo, knjižnično gradivo promoviramo:

1. v prostorih knjižnic:

- s strokovnim svetovanjem bibliotekarjev in knjižničarjev informatorjev v vseh naših enotah,
- s posameznimi akcijami in projekti (igriva pravljica mala lisica Mica ter ure pravljič z lisico Mico, Moja knjižnica, Koraki do branja, Uganka meseca, Primorci beremo, Bralna bratovščina, Obrazi slovenskih pokrajin, Priporočamo, Od knjige do filma, piktogrami, Bralni klub, Goodreads ...),
- z organiziranjem kulturnih prireditev, literarnih večerov ter izvajanjem bibliopedagoških dejavnosti,
- s tematskimi razstavami raznolikega gradiva na različnih medijih ob posameznih dogodkih, obletnicah, nagradah,
- z izpostavljanjem kakovostnega gradiva na knjižnih policah, posebnih mestih v knjižnici,
- s pripravljanjem raznih priporočilnih in tematskih seznamov, zgibank, letakov.

2. preko spletne strani *www.kcktolmin.si* ter družbenih omrežij Facebook (*facebook.com/kcktolmin*) in Instagram (*instagram.com/kcktolmin/*),
3. z lastno radijsko oddajo Tvoja, moja, naša knjižnica na lokalni radijski postaji Primorski val¹⁷,
4. s prispevki za lokalni in druge, predvsem zamejske časopise,
5. s sodelovanjem na raznolikih lokalnih dogodkih.

9 DOSTOPNOST DO INFORMACIJ O KUPLJENEM GRADIVU

Dostop do informacij o kupljenem gradivu je omogočen preko spletnega kataloga COBISS+.

Mesečno pripravljamo sezname leposlovnih in strokovnih novosti za odrasle in otroke, ki so bralcem v vseh knjižnicah na voljo v tiskani obliki in na spletni strani knjižnice.

Na spletni strani knjižnice so posebej izpostavljeni tudi sezname monografskih publikacij, zvočnih in elektronskih knjig, kupljenih s sredstvi Ministrstva za kulturo¹⁸.

10 ODPSTOPANJA OD STROKOVNIH PRIPOROČIL PRI NAČRTOVANJU

Glede na predvidena sredstva za nakup gradiva v letu 2026 kljub predvidenemu dopolnjevanju zbirke z darovi ne pričakujemo doseganja standarda prirasta 250 enot knjižnega gradiva na 1.000 prebivalcev, kar je posledica relativno visokih cen gradiv in nespremenjeni višini namenskih finančnih sredstev.

Kljub skrbnemu načrtovanju je struktura dejanskega letnega nakupa knjižničnega gradiva v veliki meri pogojena s ponudbo knjižnega trga, zato so določena odstopanja možna in pričakovana.

V primeru spremembe višine načrtovanih sredstev in ob vplivu drugih nepredvidenih dejavnikov se nakup gradiva po obsegu in sestavi premo sorazmerno prilagodi.

Tolmin, 3. 11. 2025

Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin
Jerneja Berginc, v. d. direktorja

¹⁷ Po zadnjih raziskavah Ninamedia je to najbolj poslušana radijska postaja na našem območju.

¹⁸ Dosegljiv na: <https://www.kcktolmin.si/katalog-informacij-javnega-znacaja/>.